

Verksamhetsberättelse och årsredovisning **2023**

**Reumatiker
förbundet**

***”Ett bra liv för alla
reumatiker och lösningen
på reumatismens gåta”***

Innehåll

Ordföranden har ordet	4
Reumatikerförbundet i siffror	5
Medlemsorganisation och kansli	6
Kunskap	12
Påverkan	16
Forskning	22
Stöd	24
Insamling	26
Förbundsstyrelsen	28
Kansli	28
Bilaga	30
Årsredovisning & revisionsberättelse	32

Reumatikerförbundet tackar alla som har bidragit till denna produktion.

Text: Reumatikerförbundet

Grafisk form: A4

Omslagsbild: Fond&Fond

Ordföranden har ordet

2023 – oj, vilket år!

När vi summerar 2023 kan vi verkligen se tillbaka på ett år då vi har lyckats med fler aktiviteter och varit mer synliga än på flera år. Vi har lagt pandemin bakom oss och äntligen kunnat komma i gång med aktiviteter fullt ut i hela organisationen.

Även om det finns många tuffa utmaningar för oss som organisation så är jag glad och stolt att som ordförande se att hela organisationen, på alla nivåer, jobbat hårt för att fler ska hitta till oss och dessutom känna att det är meningsfullt att vara med och engagera sig. Vi kan nu sikta på att växa ännu mer och behålla vår förstaplats som största patientorganisation. Heja oss!

Under året har vi tagit ytterligare steg i att synas på en rad sätt. Inte minst har vi haft rekordmånga artiklar och debattinlägg i media både nationellt och lokalt. Detta är så klart viktigt för vår självkänsla och vårt självförtroende, men det är också något som vi ser kan göra skillnad. Vi ska fortsätta jobba för att våra frågor kommer högt upp på dagordningen och vara med och utveckla hälso- och sjukvården. God och nära vård blir än bättre om patientrösten får en ökad betydelse och där är vi med och ska se till att den höjs ännu mer.

I verksamhetsberättelsen kan vi se en sammanfattning av allt fint arbete som gjorts och då ska vi komma ihåg att allt inte sätts på pränt. Otaliga samtal och möten om stort och smått som flyttat fram positionerna kan inte alltid beskrivas, men vi som jobbar inom organisationen, lokalt, regionalt och centralt vet hur mycket mer jobb det ligger bakom alla aktiviteter.

Jag och förbundsstyrelsen vill rikta ett stort tack till alla som kämpar med att sätta fart på organisationen efter den minst sagt tunga pandemitiden. Alla ni i föreningar, distrikt och på vårt centrala kansli som oförtrutet jobbar för att vi ska fortsätta vara en organisation att räkna med.

Tack!

Lotta Håkansson, förbundsordförande

FOTO: FELICIA YLLENIUS

REUMATIKERFÖRBUNDET I SIFFROR

1945

Reumatikerförbundet bildades 1945.

39 205

Antalet medlemmar den 31 december 2023 var 39 205.

24

Reumatikerförbundet har 24 distrikt, 170 föreningar och tre riksföreningar.

VISSTE DU ATT ...

- ... Reumatikerförbundet är Sveriges största patientorganisation.*
- ... över en miljon människor i Sverige lever med någon reumatisk sjukdom.*
- ... det finns cirka 200 olika reumatiska diagnoser.*
- ... de flesta som får en reumatisk sjukdom är vuxna, men även barn kan drabbas.*
- ... det varje år insjuknar cirka 200 barn i Sverige i en reumatisk sjukdom.*
- ... Reumatikerförbundet är en av de största privata bidragsgivarna till reumatologisk forskning i Sverige.*

Medlems- organisation och kansli

Förbundsstämma

Under pingsthelgen genomförde förbundet sin förbundsstämma i ett försommarvackert Borlänge. Stämмоombuden samlades dagen innan för en uppstart, där artisten, föreläsaren och inspiratören Blossom Tainton medverkade som föreläsare och berättade om sina erfarenheter av reumatisk sjukdom. Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson inledde stämman med en hälsning till ombuden och medlemmarna. Ministern betonade Reumatikerförbundets viktiga roll som patientorganisation. Fyllnadsval av ny förtroendevald revisor genomfördes, där valberedningens förslag Sten Boström valdes med acklamation.

Två av förbundsstyrelsens arbetsgrupper; Arbetsgrupp stadgar och Arbetsgrupp organisationsöversyn återkopplade sitt arbete och stämman beslutade också om det reviderade förslag till stadgar som lades fram. Verksamhetsberättelser och bokslut för 2021 och 2022 behandlades tillsammans med rekordmånga motioner, hela 16 stycken. Motionerna omfattade bland annat frågor och förslag om medlemskort, förbundets maskot, föreningarnas organisering och sammansättning samt var framtida stämmor ska hållas. Förbundets reviderade intressepolitiska program klubbades också på stämman.

Förbundsstyrelsens arbetsgrupper

● ARBETSGRUPP FÖR STADGAR

Under våren sammanställde arbetsgruppen alla förslag till ändringar i stadgarna så att förbundsstyrelsen sen kunde lägga fram ett förslag för beslut på förbundsstämman 2023. Arbetsgruppen har även sett över de mallar som funnits i stadgarna.

Gruppen består av Tommy Olsson, Ritva Elg, Anika Gunnarsson (Uppsala), Inga-Lill Röhr (Värmland) och Suzanna Grzechnik (förbundskansliet).

● ARBETSGRUPP FÖR ORGANISATIONSÖVERSYN

Arbetsgruppen har fortsatt arbetet med organisationsöversynen. Under året genomfördes en presentation på stämman, där gruppen fick fortsatt mandat att leda arbetet. Gruppen har genomfört sju konferenser för föreningsordföranden under hösten på olika platser i landet, samt en digital uppsamlingsträff. Träffarnas syfte har varit att diskutera och formulera olika frågeställningar för Reumatikerförbundets framtid.

Gruppen består av Pia Lennberg, Christina Dahlström, Elin Hoffner, Mats Griph, Camilla Stenberg (Västerbotten) och Helen Bäckafall (förbundskansliet).

Qigong är en populär aktivitet i flera föreningar.

” Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson inledde stämman med en hälsning till ombuden och medlemmarna, där ministern betonade Reumatikerförbundets viktiga roll som patientorganisation.

● ARBETSGRUPP MITT I LIVET

Arbetsgruppen har under 2023 haft möten med medlemmar som vill engagera sig. De har skapat två grupper med inriktning på familjeliv respektive träning för att arbeta med föreläsningar kring dessa teman. En hemsida (mittilivet.reumatiker.se) för verksamheten har skapats där föreläsningar har erbjudits digitalt med temana “Inspiration och tips om träning”, “Familjeliv” samt “Arbetsliv och

karriär”. Arbetsgruppen har påbörjat planeringen för en “Mitt i livet-helg” som ska genomföras under 2024. Ett pressmeddelande om arbetsgruppen gick ut i november.

Arbetsgruppen består av Julia Henriksson, Johan Bergman, Seméli Papadogiannakis, Anna Beckman, Robert Larsson, Hanna Arnell och Elenor Berglund (förbundskansliet).

Enkäterna visade bland annat att information, tips för välmående och att stötta forskningen är de starkaste drivkrafterna för medlemskap.

Löpande information, digitala träffar och kurs för förtroendevalda

Kansliet hann under året med nio ordinarie utskick av nyhetsbrevet INFO samt fyra extra utskick till förtroendevalda. Förbundet genomförde fem olika distriktsutbildningar där styrelseuppdragen stod i fokus:

- Kronoberg 14 januari
- Norrbotten 25–26 februari
- Kalmar 25–26 Mars
- Dalarna 15–16 april
- Jönköping 22 april

Nöjd medlemsindex och avhoppsanalys

Reumatikerförbundet undersöker löpande de orsaker som medlemmarna anser vara viktigast när det gäller att bli medlem eller att avsluta ett medlemskap. Målet är att få fler nöjda medlemmar. Under 2023 gjordes inledningsvis en kvalitativ förstudie och utifrån det uppdaterades ett frågeformulär. En del frågor och svarsalternativ från tidigare genomförda enkäter behölls för att möjliggöra jämförelser. Enkäten skickades ut den 25 september och insamlingen stängde den 4 oktober. Totalt svarade 2 290 personer på Nöjd medlemsenkäten och 194 på Avhoppsenkäten. Det vi kan konstatera är: att få information, tips för välmående och att stötta forskningen är de starkaste drivkrafterna för medlemskap. Erfarenhetsutbyte lockar betydligt mer än engagemang i en lokalförening.

Bilden av Reumatikerförbundet är fortsatt väldigt

positiv, även om förbundet inte anses vara särskilt modernt. Avhoppsanalysen visade att de vanligaste anledningarna till att avsluta medlemskapet i Reumatikerförbundet är känslan av att "Reumatikerförbundet är inte för mig"/"det passade inte mina behov" samt att man inte har råd. Den tredje starkaste anledningen till avhopp är känslan av att man kände att man inte passade in i sin reumatikerförening. Antalet personer som angett detta som orsak har ökat med åtta procentenheter sedan 2019.

Medlemsregistret

Efter att avtalet med Mysoft tecknades den 9 december 2022, påbörjades arbetet med att ta fram en projektplan. Under första halvåret 2023 författades en kravspecifikation kallad Rambeskrivning. Därefter började leverantören att bygga förbundets medlemsregister. Under hösten testades det nya systemet och i oktober var det dags att välkomna förtroendevalda att börja använda medlemsregistret. I samband med lanseringen togs en lathund fram för att underlätta för handläggarna på kansliet. Lathunden finns tillgänglig för alla som har tillgång till registret. Sex digitala utbildningar om det nya registret hölls för förtroendevalda under oktober och november.

Centralt digitalt medlemskap

På stämman 2021 beslutades att en ny typ av medlemskap skulle undersökas. Målet med detta är att ta fram ett instegsmedlemskap där en ny medlem som tidigare valt att avstå medlemskap istället kan upptäcka fördelar med lokalföreningar i sin egen takt och på sikt kanske se värdet av att själv engagera sig.

Hunden Rema blev ny maskot

Arbetet med att ta fram en ny maskot påbörjades under våren 2023. Medlemmarna fick välja mellan två alternativ och hundalternativet vann. Ytterligare en röstning gjordes om vilket namn hunden skulle få och Rema blev det namn som vann.

Idéutbyte på sex orter

Förbundet vill öka kunskapen om de medlemsförmåner som finns och ta reda på vad som skulle underlätta distriktens och föreningarnas medlemsvärvning. För att ta till vara på alla goda idéer som finns ute i landet har kanslipersonal besökt sex orter i Sverige och även haft en digital träff.

Ny webbshop och nytt material

Webbshoppen lyftes i början av året bort från Inloggad och ligger numera lättåtkomlig för alla på reumatiker.se. En ny design för shopen har tagits fram av webbyrån Acrowd med en samlad ingång till alla olika ändamål, "A one stop shop" som är mycket lätt att hitta till på hemsidan. Ett

nytt sortiment av give aways har tagits fram för föreningar och distrikt. Däribland ingår ett mindre sortiment av produkter med Reumatikerförbundets nya maskot Rema. Förbundet har även tagit fram ett ordentligt sortiment av nya tränings- och fritidsartiklar. Detta har skett i samarbete med Kontorab som även lagerhåller alla produkter. De ansvarar också för betallosningar och distribution. Kostnaden för detta läggs på försäljningspriset på produkterna och belastar därför inte Reumatikerförbundet annat än när vi köper produkter till distrikt och föreningar eller till hälso- och sjukvården, framför allt det material som vi bjuder specialistklinikerna på.

Shopen har även fått ett utställningspaket ur vilket distrikt och föreningar kan låna produkter mot fraktkostnad för att använda i samband med olika evenemang. Det innehåller bland annat beachflaggor, utställningsbord, broschyrställ och roll-ups samt trycksaker för utdelning. Allt detta visades på förbundsstämman.

I shopen finns även en del kostnadsfritt material för distrikt och föreningar. Det handlar framför allt om medlemsvärvande material.

Informationsmaterialet till distrikt och föreningar samt till hälso- och sjukvården ses över och uppdateras löpande. Senaste tillskottet är en ny broschyr om fatigue.

En ingång i shopen är till för hälso- och sjukvården. Där får de specialistkliniker inom reumatologi som har rätt till kostnadsfritt material tydlig information om hur de ska hitta materialet och beställa det. Detta har bidragit till en ordentlig ökning av beställningarna, framför allt under slutet av 2023. Även de kliniker som till ett mycket bra pris vill köpa material kan göra det här. Det gäller framför allt primärvårdsenheter och fysioterapikliniker.

Mina sidor

Under våren lades Inloggad ned för att på den nya sajten ersättas med Mina sidor. Webbyrån Acrowd tog fram en prototyp för Mina sidor som visades på förbundsstämman. Mina sidor finns tillgänglig från start på den nya sajten. Övrigt material som fanns på Inloggad för förtroendevalda och föreningar har lagts på den nya sidan för förtroendevalda respektive på distrikts- och föreningssidorna.

Nya försäkringar

I samarbete med försäkringsmäklarna Hajpe erbjuder Reumatikerförbundet ett brett sortiment av försäkringar, anpassade för förbundets medlemmar. Information om dem och möjlighet att teckna dem finns på en särskild hemsida www.reumatikerforsakring.se/

Under 2023 presenterades en ny allriskförsäkring, som bland annat omfattar möjligheter att försäkra hjälpmedel.

Rehabiliteringsresor

I december kommunicerade förbundskansliet till förtroendevalda att det är möjligt för föreningar och distrikt att ansöka om bidrag till gruppresor för vård/rehabilitering.

Medlemsbrevet

Medlemsbrevet har skickats ut med e-post ungefär en gång i månaden till alla medlemmar som har mejladresser i medlemsregister.

Årsförnyelse

I november 2023 inleddes arbetet med årsförnyelse av medlemskap för 2024 med ett postalt brev. Följande insatser genomförs därefter under inledningen av 2024:

- Februari: påminnelse i mail och SMS till de som inte betalat.
- Mars: postal påminnelse.
- Mars-april: Telefonsamtal genom Becksmo Kommunikation till de som inte betalat.

Samma process och delmoment genomfördes under 2023.

Budget i balans

Arbetet med att stärka kansliets kostnadsmedvetenhet har fortsatt. Under hösten 2022 togs en ny rapportmodell fram för att tydliggöra vilka kostnader som avser externa bidrag som förbundet betalar ut och vilka kostnader som avser kansliets egen verksamhet.

Avsikten med rapportmodellen är att stödja arbetet med att nå målet med en budget i balans. Efter en viss vidareutveckling av modellen under 2023 beslutade styrelsen på mötet i september att godkänna definitionen av budget i balans enligt den framtagna modellen.

” Flera insatser har gjorts under året för att säkerställa en god och hållbar arbetsmiljö för medarbetarna på kansliet.

Stiftelser

SEB Stiftelser har på förbundets uppdrag skickat ansökan om permutation (stadgeändring) för 10 stiftelser till Kammarkollegiet. Vid utgången av 2023 hade samtliga ansökningar blivit godkända. Det innebär att de två stiftelser som tidigare låg utanför den ekonomiska samförvaltningen har tillåtits att lyftas in i den, vilket effektiviserar förvaltningen och förbättrar kapitalavkastningen. De övriga åtta stiftelser som har permuteras tillåts i och med det att förbruka hela sitt kapital. När en stiftelses kapital är förbrukat avslutas stiftelsen. Till årsskiftet har två stiftelser kunnat förbruka sitt kapital och därmed avslutas.

IT

Som ett resultat av den IT-genomlysning som gjordes av kansliet under 2022 anställdes under senhösten en ny IT-ansvarig. Kansliet har härigenom fått en effektiv koordination av IT-behovet och upphandling av IT-relaterade tjänster och utrustning. För driften ansvarar leverantören Datacom, som också fungerar som back-up till IT-ansvarig för supportfrågor, bland annat för Office 365-support till förtroendevalda. Några genomförda projekt hittills är till exempel:

- Stärkt IT-säkerhet genom införande av MFA, multifaktorautentisering, vid inloggning. Detta är särskilt viktigt vid arbete utanför kansliet.
- Risk för serverkrasch har eliminerats genom flytt av all data till virtuella servrar.
- Fler förtroendevalda har utrustats med @reumatiker.se-adress (pågående arbete).

Personalfrågor

Personaldagar genomfördes i augusti med fokus på uppdraget och rollen som tjänsteman i en idéburen organisation. Processledaren och experten på ledarskap i ideell sektor Johan Welander ledde diskussionen. Den årliga lönekartläggningen på kansliet visade att det inte förekommer några osakliga löneskillnader kopplade till kön.

Flera insatser har gjorts under året för att säkerställa en god och hållbar arbetsmiljö för medarbetarna på kansliet. Förebyggande hälsovård har även genomförts i samarbete med Avonova företagshälsovård.

Under året anordnades en GDPR-utbildning för all kanslipersonal. Syftet med utbildningen var att öka kunskapen om GDPR samt förbereda inför arbetet med att ta fram rutiner i personuppgiftshandling i hela organisationen.

Kunskap

Patientinformatörer

Distriktens samordnare för patientinformatörerna träffades på en konferens för första gången efter pandemin. Konferensen genomfördes den 9-10 mars i Nässjö.

Utbildning av RA-instruktörer

En RA-instruktörsutbildning genomfördes i Stockholm den 2-3 februari. Fem nya instruktörer utbildades. Fyra av dem har examinerats och undervisar nu i Göteborg, Umeå, Lund/Malmö respektive Stockholm. Efter detta kom sex nya instruktörer att utbildas under maj månad under två digitala halvdagar samt två dagar i Stockholm. Examinationer skedde i augusti-september. Förbundets representanter var på reumatologikurs för ST-läkare och specialister i allmänmedicin i juni i Göteborg samt arrangerade en gruppträff på kansliet för instruktörerna som hör till Stockholm/Linköping den 11 maj. Under hösten genomfördes RA-instruktörsundervisning i fyra nya städer: Uddevalla, Borås, Skövde och Halmstad. Det planeras även instruktörer till undervisning för läkarstudenter på Södersjukhuset, Universitetssjukhuset i Linköping och elever på Axelsons fotvårdsskola.

Elva personer har gått klart utbildningen i hand- och handledsundersökning. Av dessa har tio examinerats och är nu ute och undervisar. Sju personer har utbildats i fot- och fotled som en fortbildningsinsats. Förbundet re-examinerade även fem RA-instruktörer och kommer att fortsätta re-examinera under 2024.

RA-instruktörerna har utöver undervisning för

läkarstudenter och blivande fysioterapeuter även deltagit/undervisat i:

- Kursen Reumatologi för sjuksköterskor, Lund
- Utbildningen Reumatologi i en ny tid för specialister i allmänmedicin, Göteborg
- Undervisning för läkare som utbildat sig utanför EU, Göteborg
- Klinisk diagnostik (undersökning rörelseapparat) för termin 4 på läkarprogrammet, Karolinska Solna och Huddinge, Södersjukhuset och Danderyds sjukhus
- Undervisning på Axelsons för blivande medicinska fotvårdsterapeuter, Stockholm och Göteborg
- Föreläsning om Reumatiska sjukdomar och den reumatiska foten på Axelsons fotvårdsskola samt TUC Yrkeshögskola.

Webbsajten reumatiker.se

En ny hemsida har utvecklats under 2023. Under perioden oktober till och med december 2023 genomförde kommunikationsenheten ett stort antal digitala utbildningstillfällen för webbadministratörer i distrikt och föreningar. Sammanlagt gick 220 personer dessa utbildningar då de fick lära sig att administrera de nya distrikts- och föreningssidorna. Utöver detta har enhetens medarbetare handlett ett stort antal webbadministratörer över Teams och telefon under hela hösten.

Ett omfattande arbete har genomförts med att flytta över information och material från den gamla webbsajten till den nya. Mycket material har även tagits bort.

Utvecklingsprojekt på reumatiker.se

● DIAGNOSSIDORNA

Diagnossidorna är mycket viktiga för att driva trafik genom sökordsoptimering (SEO) till reumatiker.se. Under våren analyserades vilka diagnossidor som är mest besökta och hur de driver trafik till framför allt medlemskap. Analysen har visat att det finns ett antal diagnoser som är av särskild vikt medan andra har låg besöksfrekvens. Utifrån dessa insikter har det under hösten utarbetats en ny diagnosplattform som har bättre förutsättningar att driva ännu mer trafik till reumatiker.se, vidare till andra delar av sajten, samt ge en högre besöksnöjdhet. Denna kommer att lanseras under våren 2024.

Under våren och hösten har flera diagnossidor arbetats om, bland annat sidor om artros, reumatoid artrit, fibromyalgi, psoriasisartrit och gikt.

● DIN HÄLSA

Sidan Din Hälsa med två undersidor har utvecklats med fler bilder och videos. Dessutom har licenserna till videomaterialet för friskvårdsledare köpts så att Reumatikerförbundet numera äger dem.

● DINA RÄTTIGHETER

Sidan Dina rättigheter togs fram under början av året. Den innehåller material för den som har en reumatisk sjukdom och vill veta mer om sina rätt-

tigheter och vart man kan vända sig i olika frågor, exempelvis vad gäller socialförsäkringar.

● FILMARKIVET

Med den nya webbsajten inleddes en satsning på mer videomaterial på reumatiker.se. I det nya Filmarkivet kan besökaren enkelt söka i ett stort arkiv av egenproducerat material, exempelvis föreläsningar, webinarier, filmer om barnreumatism och mycket annat. Framöver är ambitionen att ta in mer videos från distrikt och föreningar.

Under året har det egenproducerats ett stort antal nya videofilmer och inspelade webbseminarium som har lagts upp på filmarkivet och spridits i sociala medier.

● SOMMARSIDAN EN SKÖNARE SOMMAR

Inför sommaren skapades sajten En skönare sommar. Den innehöll bland annat bra medlemserbjudanden på ett stort antal böcker, en kurs om nyttigare matlagning, artiklar om yoga, tips för bättre sömn och återhämtning med mera. Dessutom lades tidningen Reumatikervärlden upp för fri läsning på sajten under en viss tid.

”Med den nya webbsajten inleddes en satsning på mer videomaterial på reumatiker.se.

Tidningen Reumatikervärlden

Medlemstidningen har som vanligt utkommit med sex nummer. En särskild satsning gjordes under året då en ukrainsk-svensk frilansjournalist skrev två reportage om vården för reumatiker i krigets Ukraina. Det första publicerades i nummer fyra. Tidningen finns sedan början av sommaren tillgänglig som mobilapp.

Strukturerad annonsering

Under den tidiga våren inleddes samarbetet med mediebyrån Likehouse med en workshop. Utifrån den tog byrån fram en mediestrategi och detaljerad plan för annonsering i köpta medier under 2023. Annonseringens syfte var dels att öka varumärskännedomen från 20 procent till 30 procent i utvalda målgrupper, dels att ge fler medlemmar. Under våren låg tyngdpunkten i annonseringen framför allt på att öka varumärskännedomen för att till hösten växla till mer medlemsvärvande annonsering.

Under året har annonseringen skett i tryckt media, bland annat i de större dagstidningarna och på deras digitala plattformar, liksom i flera livsstilsmagasin för medelålders- och äldre kvinnor, men även i olika digitala nyhetsbrev för exempelvis SPF och PRO.

En omfattande annonsering har även skett på Facebook i olika omgångar; under senare delen av våren och under sommaren, men framför allt under kvartal fyra. Detta då det visade sig att en annons med influencern Nicole Falciani var framgångsrik och därför gavs en extra annonspeng. Under denna period genomfördes även en kampanj med mikroinfluare. Det är influare på Instagram med mindre än 100 000 följare men fler än 10 000 följare.

Påverkan

Reumatikerförbundet har fortsatt att arbeta för en jämlik hälso- och sjukvård och rehabilitering och ett inkluderande arbetsliv.

Möten och uppvaktningar

Första mötet 2023 var med Försäkringskassans generaldirektör Nils Öberg. Förbundet lyfte behovet av en mer flexibel och modern sjukförsäkring, mer anpassad för att fungera för de som har en sjukdom som går i skov. Vi diskuterade även att reglerna behöver bli mer lättbegripliga och förutsägbara när det gäller hur mycket ideellt arbete som en person kan åta sig utan att förlora sin sjukersättning. Den senare frågan har även lyfts i Försäkringskassans funktionshinderråd, där förbundet deltar via Funktionsrätt Sverige. Senare under våren träffade vi också äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje för diskussioner på samma tema.

Under året har förbundet även träffat sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson. Diskussionen handlade om framtida hälso- och sjukvård och vikten av kompetensförsörjning, fler reumatologer, sjuksköterskor och annan kompetens. Vi lyfte även det ökande problemet med läkemedelsbrist samt behovet av att statsbidragen till organisationer höjs.

Reumatikerförbundet ingår i Läkemedelsverkets patient- och konsumentråd. Ett av myndighetens nya uppdrag är att utreda switch och multipel switch vid behandling med biosimilar. Förbundet har lämnat synpunkter i en skrivelse och medverkat i workshops samt skrivit en debattartikel i äm-

”Reumatikerförbundet arrangerade tillsammans med Svensk Reumatologisk Förening ett eget Almedalsseminarium, som var mycket välbesökt.

net på DN Debatt. Reumatikerförbundet är även representerat i flera andra myndigheters patientråd såsom hos Försäkringskassan, Socialstyrelsen och Myndigheten för Vård- och omsorgsanlys. Det är en viktig del i påverkansarbetet att lyfta vad som är viktigt för människor med en reumatisk sjukdom i många frågor, och inte minst ge input till de regeringsuppdrag som myndigheten har.

Almedalsveckan

Förbundsordförande Lotta Håkansson medverkade i en mängd seminarier, paneler, samtal och mingel under Almedalsveckan 2023. Även generalsekreterare Stina Nordström deltog under veckan. Hon deltog bland annat på seminarierna ”Resursättning av framtidens vård”, ”Onödig administration i vården” och ”Hjälpmedelslotteriet – din postkod avgör”.

Reumatikerförbundet arrangerade också tillsammans med Svensk Reumatologisk Förening ett eget seminarium, som var mycket välbesökt. Titeln var ”Hur botar vi läkemedelsbristen?” Reumatiker- >>

Förbundsordförande Lotta Håkansson klättrade på Dagens Medicins Maktlista och var i år nr 41 av de 100 mäktigaste i Sverige inom hälso- och sjukvårdsområdet.

förbundet lyfte de konsekvenser som brist på läkemedel kan innebära för människor med reumatisk sjukdom samt vad vi tror behöver göras för att situationen ska bli bättre. I samtalet deltog sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson, Agneta Karlsson, generaldirektör, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV), Björn Eriksson, generaldirektör, Läkemedelsverket, Malin Parkler, ordförande, LIF, Jon Thorkell Einarsson, ordförande, Svensk Reumatologisk Förening (SRF) och Ameli Norling, sektionschef för hälso- och sjukvård, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Lotta Håkansson, Reumatikerförbundet, modererade. Sveriges Radio/Ekot besökte seminariet och genomförde intervjuer, vilket resulterade i två radioinslag.

Dagens Medicins Maktlista

Förbundsordförande Lotta Håkansson klättrade på Maktlistan och var i år nr 41 av de 100 mäktigaste i Sverige inom hälso- och sjukvårdsområdet – ett resultat av att hon varit delaktig och synlig i många sammanhang.

Reviderat intressepolitiskt program

Stämman i Borlänge antog förslaget till ett reviderat Intressepolitiskt program, som kommer att vara grunden för påverkansarbetet de närmaste åren. I det intressepolitiska programmet har vi identifierat en rad åtgärder för att människor med reumatisk sjukdom ska ges möjlighet att leva så bra liv som möjligt.

Hälsoekonomisk rapport

Arbetet med en hälsoekonomisk rapport har pågått under hela året. Syftet med rapporten är att analysera direkta och indirekta kostnader kopp-

lade till ett urval av rörelseorganens sjukdomar. Rapporten kommer att presenteras och distribueras i början av 2024.

Enkätundersökningar

Två enkätundersökningar gjordes under våren. En riktad till medlemmar om tillgången till läkemedel. Resultatet överlämnades till sjukvårdsministern och användes också som underlag till debattartiklar.

En annan enkät riktades till alla regioner för att kartlägga hur den medicinska fotvården ser ut för reumatiker. Även denna enkät blev underlag till debattartiklar både nationellt och regionalt/lokalt. Ett digitalt arbetsmaterial som föreningar och distrikt kan använda sig av i det egna påverkansarbetet togs också fram utifrån enkäten.

Rundabordssamtal och workshops

Förbundet har medverkat i en mängd olika rundabordssamtal och workshops, bland annat hos Leading Health Care.

Under våren var temat:

- Att styra med kunskap; hur mottas och tillämpas ny kunskap i regionerna.
- Huvudmannaskapsutredningen. Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson var med och presenterade huvuddragen i den kommande utredningen. Leading Health Care kommer att tillsätta en skuggutredning tillsammans med organisationer, företag med flera. De patientorganisationer som är medlemmar kommer att erbjudas att bidra i arbetet.

Förbundsordförande Lotta Håkansson ingår i den expertgrupp som ska fungera som bollplank till vårdansvarskommitténs kommande arbete.

Framgångar

Flera av de frågor som Reumatikerförbundet driver har resulterat i nya regeringsuppdrag till berörda myndigheter, det kan ses som ett kvitto på att förbundet bidrar till utvecklingen. Socialstyrelsen fick i uppdrag att förbättra hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning samt att utreda möjligheterna till nationella riktlinjer för rehabilitering och hjälpmedel. Utredningen lämnades till sjukvårdsministern i början av året. Ett annat uppdrag är att ta fram förslag till en nationell plan för att minska bristen på disponibla vårdplatser. Brist på läkemedel är ett annat exempel. Där har förbundet bidragit till att Läkemedelsverket fått flera regeringsuppdrag för att situationen ska förbättras.

Tillsammans med Funktionsrätt Sverige har vi bidragit till att frågan om ideellt arbete för den som har sjukersättning numera finns som en stående punkt på Försäkringskassans samråd. Arbetet fortsätter under 2024.

Patientföreträdarutbildning

I februari presenterades Patientföreträdarutbildningen som flera förbund, bland annat Reumatikerförbundet, tagit fram tillsammans med Funktionsrätt Sverige. Utbildningens syfte är att vässa företrädarollen och möta den växande efterfrågan på patientens perspektiv i utvecklingen av framtidens vård. Nästa steg är att sprida utbildningen till distrikt och föreningar.

Samverkan

Reumatikerförbundet har fortsatt att arbeta tillsammans med reumatikerdistrikten, Funktionsrätt Sverige och andra förbund samt med Svensk Reumatologisk Förening och andra professionsföreningar.

Förbundet är representerat i flera myndigheters samråd. Vi är också med i arbetet med att ta fram de personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp som ska bidra till en jämlik och god vård och omsorg för alla med reumatisk sjukdom. Arbetet leds av regionerna och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. Reumatikerförbundet är alltså efterfrågat i många olika sammanhang, från departement till vården.

De intressepolitiska träffarna med distrikten har fortsatt under året, det har varit väldigt givande och både stort och smått har tagits upp. Inte minst har det varit bra med erfarenhetsutbyte. Alla distrikt behöver inte uppfinna hjulet på nytt, om ett distrikt har lyckats bra med sitt påverkansarbete så kan andra distrikt dra nytta av det.

● PERSONCENTRERADE OCH SAMMANHÅLLNA VÅRDFÖRLOPP, NAG

- Tommy Olsson för RA och ländrygg
- Ritva Elg för knäledsartros och höftartros
- Christina Dahlström för levnadsvanor
- Gunilla Göran för smärta
- Monica Holmner för systemisk skleros
- Britt-Marie Nyhäll Wåhlin för osteoporos

Från vänster: Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson minglar med förbundsordförande Lotta Håkansson, i mitten modererar Lotta Håkansson det Almedalsseminarium som förbundet ordnade ihop med Svensk Reumatologisk Förening och längst till höger syns en glad Lotta Håkansson i Almedalen ihop med Stina Nordström, generalsekreterare.

Bassängupproret

Bassängupproret sjösattes hösten 2022. Under våren 2023 kompletterades kampanjen med fler föreningsbilder och lokala debattartiklar på hemsidan, efter att insändarmallar gått ut till alla distrikt. Bassängupproret är fortsatt välbesökt på sajten och ger bra upplägg för integrerad kommunikation med lokalt pressarbete och uppskattade inlägg på sociala medier. Flera inlägg med hän-

visningar till sajten har gjorts på Facebook och Instagram. Under december gick information ut i medlemsbrevet om en kampanj där vi uppmanade medlemmar att spela in en video eller ta ett foto på sig själva och lägga upp på sociala medier och där berätta vilken betydelse varmvattenträning har för dem. För detta har de fått en badmössa. Inläggen taggas #bassängpower och @Reumatikerförbundet för mer effekt på sociala medier. Ett stort antal badmössor skickades ut före jul.

Skrivelser och remissvar

- Skrivelse till Socialstyrelsen: Nationellt stöd för rehabilitering, habilitering och hjälpmedel
- Förutsättningar för nationella riktlinjer för områden rehabilitering, habilitering och hjälpmedel
- Skrivelse angående möjligheten till ideellt arbete för den som har sjuksättning inför möte med Försäkringskassans funktionshinderråd, tillsammans med Funktionsrätt Sverige
- Skrivelse till Läkemedelsverket, inspel i delredovisning av uppdraget: "Analysera switch och i förlängningen utbytbarhet av biologiska läkemedel på apotek" S2022/04810
- Remissvar till Socialstyrelsen – HSLF-FS 2023-26 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om listningstjänst för vårdval och vårdval på annat sätt

Reumatikerförbundet deltog även i uppdateringen av Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd för långvarig smärta.

Media

Sedan ett par år har förbundet kraftigt stärkt sin närvaro i media och även under 2023 ökade antalet publiceringar i förhållande till föregående år.

Under 2023 har det gjorts totalt 165 publiceringar. Av dessa var ett 10-tal unika debattartiklar som skrivits av Reumatikerförbundet och som har publicerats med eller utan andra undertecknare.

De som signerade debattartiklar som Reumatikerförbundet stod bakom var Svensk Reumatologisk Förening och Nationella programområdet (NPO) reumatologi samt Ingiäld Hafström, överläkare vid Karolinska universitetssjukhuset. I de 165 publiceringarna ingår också en handfull debattartiklar som andra aktörer har skrivit och som Reumatikerförbundet har signerat.

Övriga publiceringar var:

- vidarepubliceringar av debattartiklar och insändare (se nedan under Gemensamma pressaktiviteter)
- artiklar som skrivits som en kommentar på för-

Sedan ett par år har förbundet kraftigt stärkt sin närvaro i media och även under 2023 ökade antalet publiceringar.

bundets debatter eller som ett resultat av våra pressmeddelanden

- artiklar eller inslag i radio eller TV där förbundsordförande Lotta Håkansson eller annan representant intervjuats.

Under året har förbundet ökat antalet gemensamma pressaktiviteter från tre till fem.

Ämnen för pressaktiviteter under 2023 var inkluderande arbetsliv, bassängupproret, klimatvård, läkemedelsbrist och medicinsk fotvård. Distrikten fick textmallar i olika format samt tips och råd om presskontakter. Det resulterade i över 40 publiceringar av insändare/debattartiklar undertecknade av distriktsföreträdare i region/lokaltidningar. I år gjordes även många lokala/regionala pressaktiviteter i samband med den Internationella Reumatikerdagen; över 40 publiceringar blev det totalt i samband med dagen.

Utöver publiceringar i dags- och fackpress har det gjorts ett 30-tal inslag i Sveriges Radio om tre olika ämnen. I SVT:s Morgonstudion gjordes ett långt inslag om Reumatikerförbundets enkät om läkemedelsbrist, där även en representant från förbundet medverkade. Under året har det gjorts 17 utskick av pressmeddelanden. Bäst utdelning av dessa gav pressmeddelandena om läkemedelsbrist och om förpackningar. Reumatikerförbundets material har främst publicerats i rikspress, regionalpress samt i fackpress inom medicin. En publicering som är värd att nämnas är en debattartikel på DN Debatt som fick mycket god spridning.

Under året ökade Reumatikerförbundet sin verksamhet på LinkedIn. Kontot har i dag många följare och det görs inlägg ett par-tre gånger i veckan i snitt. På X/tidigare Twitter har aktiviteten i stället minskat eftersom allt fler relevanta aktörer inom media, civilsamhälle och politik lämnar plattformen.

Forskning

En viktig del av Reumatikerförbundets arbete är att hjälpa forskningen framåt och Reumatikerförbundet är en av de största enskilda givarna till reumatologisk forskning i Sverige!

Totalt delade Reumatikerförbundet ut nästan 16 miljoner kronor till forskning under 2023. Så här fördelade sig bidragen i tusentals kronor (TSEK).

- Allmän utlysning av forskningsanslag inom reumatologi, totalt: 13 264 TSEK
- Riktad satsning på rehabiliteringsforskning: 1 177 TSEK
- Anslag till Spenshult: 1 500 TSEK
- Vårdforskningsstipendium: 50 TSEK.

Totalt: 15 991 TSEK

Experterna i Reumatikerförbundets Vetenskapliga nämnd (VN) och Nämnden för Rehabiliteringsforskning (förbundets nuvarande riktade utlysning, sista utdelningen skedde 2023) har under året bedömt vilken forskning av hög vetenskaplig kvalitet som förbundet bör finansiera. Nya bedömningskriterier och beslutsprocesser insattes för öppna utlysningen under 2023 och fungerade väl. Baserat på synpunkter från ledamöterna kommer VN att utökas till 13 personer som läser 50 ansökningar var. Det förväntas bidra till att Reumatikerförbundet kan erhålla ledamöter med hög kompetens inom området.

Processen där förbundets forskningspartners granskar ansökningar och lämnar synpunkter har utvärderats och förbättrats inför årets utdelning.

Utbildning av denna grupp (Granskningsrådet) har genomförts.

En modifierad Delphi-metod har använts för att ta fram förslag för nästa riktade satsning. Det har inneburit att Forskningsrådet (FR) har föreslagit och prioriterat olika forskningsområden i tre ronder. De högst prioriterade områden är fatigue, systemsjukdomar, ANCA-vaskuliter och systemisk skleros. Allmänheten röstade på det område de anser ska bli nästa riktade satsning och det blev systemsjukdomar.

Samarbetet inom forskningsprojektet RealHOPE har fortsatt, forskningspartners från Reumatikerförbundet har aktivt bidragit till utformandet av en ny studie.

Forskningspartners

Under 2023 har sex nya forskningspartners rekryterats och utbildats. En utbildning för forskare har tagits fram, delfinansierad av ett EULAR-stipendium, för att uppmuntra inkludering av forsknings-

Reumatikerförbundet är en av de största enskilda givarna till reumatologisk forskning i Sverige!

partners i forskningen. Korta filmer där forskare och forskningspartners berättar om samarbetet för att inspirera andra forskare kommer att inkluderas som en del av utbildningen.

Nära samarbete har skett med EULAR PARE för kontinuerlig utveckling av förbundets expertis.

Förbundets arbete har fortsatt för att finansiellt stödja forskning, forskare och forskningsmiljöer som tydligt bidrar till nytta för personer med reumatiska sjukdomar. Under 2023 har förbundet bland annat delat ut Nanna Svartz stipendium, i samarbete med Pfizer, till Lars Rönnblom.

FoU Spenshult

FoU Spenshult har fått fortsatta anslag, enligt redovisningen på sidan 22. FoU Spenshult är en fristående stiftelse och forskningsenhet för forskning inom reumatologi. Verksamheten är en tvärprofessionell samlingspunkt för forskare som parallellt är verksamma inom vården. Den ligger i anslutning till primärvården i Halmstad.

Forskningsrapporten

För att även fortsättningsvis kunna vara en stor forskningsfinansiär krävs det att förbundet samlar in och förvaltar gåvor till forskning på bästa sätt.

” Processen där förbundets forskningspartners granskar ansökningar och lämnar synpunkter har utvärderats och förbättrats inför årets utdelning.

Att berätta vad forskningen ger för resultat ger en viktig återkoppling till givare och medlemmar. Den årliga forskningsrapporten publicerades i december 2023, den distribuerades till alla medlemmar via Reumatikervärlden och har även skickats ut separat till en mängd mottagare.

Digitalisering

Förbundet kommer att fortsätta att nyttja och utveckla digitalisering inom forskningsverksamheten, bland annat det digitala ansökningssystemet, en digital plattform för forskningspartners samt digitala lösningar för kommunikation.

Internationellt arbete

Förbundet deltog vid EULAR i Milano i juni. Vidare deltog förbundet i EULARs forskningspartners verksamhet för kunskapsutbyte med möjlighet att få ta del av både digitalt och fysiskt utbildningsmaterial.

Stöd

Reuma Direkt

Reumatikerförbundets frågelinje Reuma Direkt har fortsatt sin verksamhet med att svara på frågor via telefon och e-post. Reuma Direkt är en unik frågelinje som rör reumatiska sjukdomar och funktionsnedsättningar i rörelseorganen. Linjen nås genom telefonsamtal, som är kostnadsfria för den som ringer, men också via mejl. Den bemannas av vårdpersonal med hög kompetens inom området, främst sjuksköterskor.

Målet är att ge övergripande information om reumatologi, behandlingar, klinisk praxis och forskning och hur man söker hjälp och kan manövrera i vårdkedjan. Linjen är för närvarande bemannad av sex personer och är öppen 16 timmar per vecka med telefonsvarare under övriga timmar, drygt 40 veckor per år.

Reuma Direkt har ökat flexibiliteten genom att anställa och skola in ytterligare en sjuksköterska i arbetslaget. Under 2023 har frågelinjen fått cirka 1500 förfrågningar via samtal och mejl, vilket är en klar ökning i förhållande till föregående år. Det har varit många svåra och långa samtal där personer ibland uttryckt sin besvikelse, oro och frustration över vården. Reuma Direkt har då kunnat ge stöd och tips om hur man kommer vidare i vårdkedjan. Andra frågor har exempelvis gällt läkemedelsbristen, möjlighet till rehabilitering och kontakten med Försäkringskassan.

Reuma Direkt samarbetar med Föreningen Reumasjuksköterskor i Sverige (FRS), bland annat med en enkät angående sådant som antalet verk samma sjuksköterskor inom reumatologi i landet samt om deras utbildningsnivå.

”*Frågelinjen har haft en klar ökning av antalet kontakter/ förfrågningar via samtal och mejl under första halvåret 2023 jämfört med samma tidsperiod förra året.*

Internationella Reumatikerdagen

Den Internationella Reumatikerdagen ägde rum den 12 oktober och en mängd aktiviteter ordnades över hela landet. Det var alltifrån föreläsningar, webinarier, torgmanifestationer, informations-träffar, musik och sociala evenemang. Förbundet jobbade intensivt med sociala medier före, under och efter Internationella Reumatikerdagen för att lyfta alla de aktiviteter som skedde i distrikt och föreningar.

Easy to use

Easy to use (ETU) är Reumatikerförbundets verksamhet för att påverka näringslivet att ta fram förpackningar och produkter som kan öppnas och hanteras av alla, oavsett handfunktion. Företag kan få sina förpackningar och produkter testade och om de godkänns, få dem certifierade som Easy to use. Under året har ETU testat och godkänt 18 nya förpackningar från Tetra Pak och fyra produkter från Essity.

I november genomfördes en enkät bland medlemmar i Reumatikerförbundet, SPF Seniorerna, Neuroförbundet och PRO. Syftet var att få färsk information om människors problem med svåröppnade förpackningar för att ge Arvsfonden en

uppfattning om hur stora och allvarliga problemen med förpackningar är. Resultatet av enkäten gick också ut till media och fick en hel del uppmärksamhet, främst i förpackningspress.

Under året jobbades en projektansökan till Arvsfonden fram med stöd av en affärsutvecklingskonsult. Ansökan gjordes tillsammans med PRO, SPF Seniorerna, Funktionsrätt och Sveriges Konsumenter. Projektet var tänkt att lyfta frågan om tillgängliga produkter och lättöppnade förpackningar, där Reumatikerförbundets medlemmar och alla människor som av olika skäl har nedsatt handfunktion skulle kunna rapportera om förpackningar som de har problem med.

Tanken var att kanalisera denna stora grups

erfarenheter och stärka deras konsumentmakt. I projektet fanns också en plan för att lansera en produktmärkning för lättöppnade och lätthanterliga produkter. Syftet med projektet var att skapa en verklig förändring för en stor grupp i samhället. Arvsfonden avlog dessvärre projektansökan vid sitt styrelsemöte i december med hänvisning till alltför höga kostnader för projektet.

Verksamhetsstöd

Förbundet ger varje år distrikt och föreningar ett särskilt verksamhetsstöd för att bidra till medlemsaktiviteter eller inköp av teknisk utrustning. Under 2023 beviljades 44 ansökningar.

Insamling

På hemsidan har rullgardinen ”Stöd oss” ersatt den tidigare ”Ge en gåva”. Detta för att kunna ha fler underrubriker. Man kan nämligen stötta Reumatikerförbundet på olika sätt och ännu fler lär tillkomma. Det går bland annat att ge stöd genom att spara i Swedbanks Humanfonden, genom att köpa Bingolotter eller genom att handla på nätet med Sponsorhuset. En ny sida har också lagts till om att Reumatikerförbundet är förmånstagare för Postkodlotteriet.

Testamenten till Reumatikerförbundets fördel

Sidan för testamenten gjordes om under våren. Reumatikerförbundet har numera ett samarbete med juristfirman Lawly vilket innebär att besökaren kostnadsfritt kan upprätta ett testamente online med hjälp av deras verktyg och kostnadsfritt ringa deras juristtjänst med frågor. Om detta har det även annonserats i sociala medier och i Reumatikervärlden.

FOTO: GETTY IMAGES

”**Man kan nu stötta Reumatikerförbundet på flera sätt och ännu fler lär tillkomma.**

Postkodlotteriet

I anslutning till den årliga utdelningen av medel från Postkodlotteriet skickade förbundet ut ett pressmeddelande och gjorde omfattande inlägg i sociala medier. Förbundet har även lagt upp material på Postkodlotteriets Förmånstagarportal, bland annat bilder från föreningsverksamhet.

I början av juni spelade generalsekreterare Stina Nordström in en film tillsammans med Postkodlotteriets Daniel Paris i Södertälje. I filmen medverkade också glada medlemmar från föreningarna Sollentuna/Upplands Väsby/Sigtuna. Filmen gick i Postkodlotteriets stora sommarkampanj på DN:s webb tillsammans med helsidesannonser i papperstidningen. Förbundet körde också filmen i alla egna sociala medier under augusti vilket gav fin respons från många följare. Reumatikerförbundet sprider regelbundet information om att förbundet är förmånstagare i Postkodlotteriet, bland annat på LinkedIn, Facebook, Instagram, på hemsidan och i nyhetsbrev.

Folkspel

Reumatikerförbundet samarbetar med Folkspel. I februari anordnade vi tillsammans ett webinarium om hur distrikt och föreningar kan öka förtjänsterna från försäljning av Bingo- och Sveri-

Qigonggruppen i Reumatikerföreningen Botkyrka-Huddinge-Salem tackar för årets basstöd från Postkodlotteriet.

gelotter. Föreningen Motala-Vadstena deltog som inspiratörer eftersom de har hög förtjänst från denna försäljning, föreningen skildrades även i ett reportage i Reumatikervärlden.

I de utbildningar som under hösten genomfördes med distriktens och föreningarnas webbadministratörer fick de hjälp att lägga in loggor till försäljning av Folkspels produkter på sina nya hemsidor. Förbundet har informerat i nyhetsbrevet INFO om att registrera konto för försäljning hos Folkspel. Vi lät även Folkspel kostnadsfritt ha helsidesannons i decembernumret av Reumatikervärlden om prenumerationslotterier.

Under hösten utsågs Reumatikerförbundet till en av Folkspels tio lanseringsorganisationer av deras digitala prenumerationslotteri JOYNA under 2024.

Även dessa förtjänster går enkom till distrikt och föreningar.

Nytt insamlingskoncept

Under slutet av 2023 inleddes samarbetet med kommunikationsbyrån Chiffer för att ta fram ett nytt insamlingskoncept. Tanken är att det nya konceptet ska finnas klart under första halvåret 2024 och det ska då användas i arbetet med att skapa bättre struktur och automatisering av insamlingsarbetet.

Arbetet kom en bra bit på vägen med att Chiffer tog fram en utvecklad idé: "Varje dag", som prövades med både styrelse och personal på kansliet och som vann uppskattning.

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsstyrelsen

Förbundsordförande

- Lotta Håkansson

1:e vice ordförande

- Tommy Olsson

2:e vice ordförande

- Pia Lennberg

Ledamöter

- Gunilla Göran
- Ritva Elg
- Mats Griph
- Christina Dahlström
- Elin Hoffner
- Sofia Hagel
- Britt-Marie Nyhäll-Wåhlin
- Monica Holmner

Hel- och deltidsanställda på Reumatikerförbundets kansli

Ledning

- Stina Nordström, generalsekreterare
- Sofia Berglund, personalchef
- Elenor Berglund, förbundsstyrelsekoordinator

Enheten för verksamhetsstöd

- Patrick Bertram, chef för enheten ekonomi och verksamhetsstöd
- Annika Borglycke, IT-ansvarig
- Marina Annerhall, redovisningsekonom
- Susanne Öhman, löneadministratör
- Rosi Berglund, redovisningsekonom
- Filippa Lorentzson, vaktmästare

Enheten för kommunikation, insamling och marknad

- Henrik Mannerstråle, chef för enheten kommunikation, insamling och marknad
- Elin Löfberg, fysioterapeut och kommunikatör
- Erik Sundin, kommunikatör
- Julia Kmiecik, kommunikatör *from 2023-06-01*
- Louise Persson, webbredaktör
- Oskar Kristensson Persson, webbredaktör *from 2023-06-26 tom 2023-12-29*
- Ann-Charlotte Grönblad, kommunikatör *tom 2023-02-20*

Enheten för organisationsutveckling

- Nathalie Borg, chef för enheten organisationsutveckling
- Annelie Norberg, ombudsman, *tom 2024-04-29*
- Helén Bäckafall, utbildningsadministratör Reuma Utveckling AB
- Lena Tholsson, administratör för Smärtskolan och Verksamhetsstöd
- Annikie Bölnzer, CRM-ansvarig *tom 2023-10-16*
- Carol Sevegran, administratör medlemsregistret *tom 2023-09-26*
- Erika Borglycke, administratör medlemsregistret
- Mats Elfström, administratör medlemsregistret *from 2023-08-24*
- Kerstin Engström, administratör/sekr, kansliansvarig Norrbacka-Eugeniasstiftelsen *tom 2023-07-31*
- Kristina Heilborn, marknadsförare Reuma Utveckling
- Peder Walraamoen, ombudsman, avtals-, försäkrings- och leverantörsansvarig

Enheten för forskning och intressepolitik

- Eva-Maria Dufva, chef för enheten forskning och intressepolitik
- Catharina Bergsten, pressekreterare
- Johan Hammarström, intressepolitisk sekreterare
- Monica Persson, forskningsansvarig
- Suzanna Grzechnik, forskningskoordinator
- Maria Nylander, samordnare för Reuma Utveckling och Reuma Direkt
- Nina Unesi, pressekreterare, *tom 2023-10-04*

Reuma Direkt

- Maria Nylander, samordnare Reuma Utveckling och Reuma Direkt
- Malin Alpfors, rådgivare Reuma Direkt
- Susann Arvidsson, rådgivare Reuma Direkt
- Ingrid Cederlund, rådgivare Reuma Direkt
- Ann-Christin Thuresson, rådgivare Reuma Direkt *from 2023-02-06*

Bilaga

Representation i myndigheters/ organisationers/utredningars samråd

Vårdansvarskommittén, Socialdepartementet
(via Funktionsrätt Sverige)

- Lotta Håkansson, förordnad expert

Försäkringskassans funktionshinderråd

- Christina Dahlström

**Socialstyrelsens nämnd för funktionshinder-
frågor** (via Funktionsrätt Sverige) (2021–2024)

- Tommy Olsson

**Funktionshinderrådet vid Myndigheten
för delaktighet** (2022–2025)

- Pia Lennberg, ersättare

**Vård- och omsorgsanalys patient-och
brukarråd** (2024–2025)

- Tommy Olsson, ledamot

**Läkemedelsverkets Patient- och
konsumentråd** (2023–2025)

- Eva-Maria Dufva, ordinarie
- Britt-Marie Nyhäll Wåhlin, ersättare

*Inom detta råd har en arbetsgrupp bildats för rest-
noterade läkemedel*

Funktionsrätt Sverige, styrelsen

- Lotta Håkansson, andre vice ordförande

Funktionshindersdelegationen

(via Socialdepartementet, (2022–2023))

- Lotta Håkansson, ordinarie

**Svensk Reumatologis Kvalitetsregister,
SRQ, styrgrupp**

- Pia Lennberg
- Monica Persson Manrique, forskningsansvarig
- Tommy Olsson, ersättare

SRQs Registerråd

- Tommy Olsson

Centrum för Molekylär Medicin, styrelsen

- Lotta Håkansson (via Region Stockholm)

**Svenska Artrosregistret, fd BOA, Bättre
omhändertagande vid artros, kvalitetsregister**

- Ritva Elg, ordinarie
- Annelie Norberg, ersättare

Svenska knäprotesregistret

- Ritva Elg

**Svenska skulder och armbågsregistret,
SSAR, styrgrupp**

- Ritva Elg

Elsa Patient Advisory Board

- Mats Griph
- Ingrid Erlandsson, forskningspartner
- Monica Persson Manrique

Forska! Sverige

- Lotta Håkansson
- Monica Persson Manrique

Förbundsordförande Lotta Håkansson intervjuas av Sveriges Radio/Ekot under Almedalsveckan.

FoU-centrum Spenshult

- Rikard Larsson, ordförande (utsedd av förbundsstyrelsen 2022-01-26)
- Sofia Hagel

Förbundet Sveriges arbetsterapeuter, FSA, Brukarrådet

- Ritva Elg

ARN (Allmänna reklamationsnämnden)

- Ritva Elg

Handikapphistoriska föreningen, HHF (till och med 2024)

- Tommy Olsson, revisorssuppleant

Kompetenscentrum för autoimmuna sjukdomar KI/Karolinska/CMM

- Monica Persson Manrique

SIS, Swedish Standards Institute

- (lättöppnande förpackningar)
- Mats Griph

Norrbacka Eugeniastiftelsen (2023–2026)

- Sara Hjalmarsson, ordinarie
- Pia Lennberg, suppleant

Folkspel, Folkkrörelsernas samarbetsorgan för lotterifrågor

- Pia Lennberg

Riksorganisationen Unga Reumatikers styrelse

- Mats Griph, ordinarie
- Elin Hoffner, ersättare

Stiftelsen Svenska Kommittén för Rehabilitering, SVCR

- Sofia Berglund, ordinarie
- Nathalie Borg, suppleant

Årsredovisning & revisionsberättelse

För Reumatikerförbundet
Org.nr. 802002-7838

Räkenskapsåret 2023-01-01–2023-12-31

Innehåll

Förvaltningsberättelse	33
Resultaträkning	38
Balansräkning	39
Förändringar i eget kapital	41
Noter	42
Underskrifter	48
Revisionsberättelse	50

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Årsredovisningen är upprättad i KSEK.

Allmänt om verksamheten

Styrelsen för Reumatikerförbundet, med organisationsnummer 802002-7838, avger härmed Årsredovisning för verksamhetsåret 1 januari - 31 december 2023, Reumatikerförbundets 78:e verksamhetsår.

I denna redovisning ingår inte de separata juridiska personer som utgörs av Reumatikerförbundets distrikt och lokala föreningar, riksföreningar, Unga Reumatiker, anknutna och samförvaltade stiftelser eller dotterbolaget Reuma Utveckling AB. Dessa juridiska personer upprättar alla egna Årsredovisningar eller årsbokslut.

Reumatikerförbundet bildades 1945 med syfte att bekämpa de reumatiska sjukdomarna. Det låg i tiden att bilda en nationell förening. Vården och samordningen kring patienter med reumatisk sjukdom behövde förbättras. Den 23 november samlades representanter från Landsorganisationen, Svenska Arbetsgivarföreningen, Kooperativa Förbundet, Sveriges Lantbruksförbund, Sjukkasseförbundet, Sveriges Läkarförbund, Sjukgymnasternas Organisation, Svensk Sjuksköterskeförening och Svensk Kuratorsförening till ett konstituerande möte i LO-borgen och Riksföreningen för bekämpande av de reumatiska sjukdomarna, som förbundet hette då, bildades. Föreningens förste ordförande blev talmannen i andre kammaren, August Sävström. Sedan dess har den medicinska utvecklingen gått framåt. Idag finns läkemedel som gör att en majoritet av patienterna med reumatisk sjukdom kan leva ett bra liv, men det finns fortfarande inga förebyggande vacciner eller botande behandlingar. Forskningen fortsätter därför med Reumatikerförbundets viktiga stöd.

Reumatikerförbundet är en partipolitiskt och religiöst obunden sammanslutning av fysiska och juridiska personer med säte i Stockholms län. Reumatikerförbundet är en organisation som vill inspirera och visa vägen till ett gott liv för personer med reumatisk sjukdom eller andra sjukdomar i rörelseorganen.

Vår vision är "Ett bra liv för alla reumatiker och lösningen på reumatismens gåta".

Uppdrag och målgrupp

Reumatikerförbundet är en intresseorganisation som genom sitt opinionsarbete vill påverka en samhällsutveckling som är bra för människor med reumatiska sjukdomar. Förbundet har formulerat fem fokusområden i sin långsiktiga verksamhetsplan 2022-2025. Fokusområdena ska hjälpa kansli, distrikt och föreningar att tillsammans komma närmare vår gemensamma vision.

- Ett förbund som växer
- Ett förbund som gör skillnad
- Ett förbund för alla
- Ett förbund som ser möjligheter
- Ett förbund som har en hållbar ekonomi

I arbetet med fokusområdena bedriver Reumatikerförbundet intressepolitiskt arbete, ger stöd till forskning, förmedlar kunskap och information till sjuka, anhöriga, professionen och allmänheten samt ger konkret stöd till människor i sin vardag.

Reumatikerförbundet samarbetar med internationella organisationer och har medverkat i uppbyggnaden av organisationer för reumatiskt sjuka i andra länder. Med nära 40.000 medlemmar är förbundet Sveriges största patientorganisation och även en av de största i Europa.

Främjande av ändamålet

I enlighet med de stadgar för Reumatikerförbundet som antogs av förbundsstämman 2023 ska förbundet verka för att:

- a. Påverka en samhällsutveckling som är bra för alla med reumatisk sjukdom,
- b. Ta initiativ för att människor med reumatisk sjukdom ska få behandling som ger ökad livskvalitet,
- c. Mobilisera resurser till forskning för att lösa reumatismens gåta,
- d. Inspirera och visa vägen till ett fullgott liv med reumatisk sjukdom.

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

a. Påverka en samhällsutveckling som är bra för alla med reumatisk sjukdom

Under året har förbundet lyft frågan om den pågående läkemedelsbristen och behovet av jämlik medicinsk fotvård. Under Almedalsveckan arrangerades i samarbete med SRF, Svensk Reumatologisk Förening, ett seminarium på temat "Vad behöver göras för att bota läkemedelsbristen?" Bland de medverkande var sjukvårdsministern, flera myndighetschefer och en representant för läkemedelsföretagen.

Förbundet deltar i en rad arbetsgrupper för att ta fram och uppdatera gamla nationella vårdprogram inom de nationella samverkansgrupper och nationella programområden som SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, ansvarar för. Vi finns med i den omstöpning och modernisering av svensk sjukvård, "God och nära vård", som pågår och vi medverkar i SKR:s nätverk Nära vård dialog-forum med patient- och brukarrörelsen. Förbundet deltar även i många samråd med myndigheter, som Inspektionen för vård och omsorg, Försäkringskassan, Läkemedelsverket och Socialstyrelsen.

En tydlig effekt av förbundets påverkansarbete är att det leder till att myndigheter får regeringsuppdrag att utreda frågor som är angelägna för våra medlemmar och som ska leda till att förbundet kommer närmare visionen om ett bättre liv för alla reumatiker, exempelvis genom att patienters villkor förbättras.

b. Ta initiativ för att människor med reumatisk sjukdom ska få behandling som ger ökad livskvalitet

Genom samverkan med vården och professionen bidrar förbundet till att vårdkedjan blir bättre. Patientmedverkan är en viktig del av strategin i samarbetet. Reumatikerförbundet arbetar också med att utbilda RA-instruktörer, expertpatienter med diagnosen RA, reumatoid artrit, som är med vid utbildningar av vårdpersonal i hela landet.

Reuma Direkt är förbundets frågelinje där alla – inte bara medlemmar - som har eller misstänker att de har en reumatisk sjukdom samt närstående, vårdpersonal och andra intresserade får svar på frågor av sjukvårdspersonal som är specialiserad på reumatiska sjukdomar. Reuma Direkt svarar på frågor via telefon och e-post. Under 2023 har linjen på dessa sätt fått cirka 1500 förfrågningar, vilket är en klar ökning jämfört med föregående år. Frågeställningarna har ofta varit svåra, omfattande och ibland har den frågande återkommit för ytterligare frågor samt stöd.

Effekten av förbundets arbete är att fler människor stärks i sin roll som patienter, att fler anställda inom vården får bättre kompetens när det gäller vård och rehabilitering av patienter som har RA samt att fler personer som har någon form av reumatisk diagnos får hjälp och stöd.

c. Mobilisera resurser till forskning för att lösa reumatismens gåta.

Förbundet är en av de största enskilda bidragsgivarna till svensk reumatologisk forskning. Att fortsätta vara en stark forskningsfinansierare bidrar i högsta grad till förbundets vision. Den övergripande inriktningen för den forskning som får stöd av Reumatikerförbundet är att den ska minska sjukligheten i reumatiska sjukdomar, öka livskvaliteten hos personer med reumatisk sjukdom samt förebygga reumatisk sjukdom.

Totalt delade förbundet tillsammans med sina anknutna stiftelser ut närmare 16 MSEK till forskning under 2023. Förutom de 81 projekt som beviljades forskningsanslag ingick också en särskild satsning på rehabiliteringsforskning samt anslag till stiftelsen Spenshult.

Förväntad effekt bland de 81 projekten kan nämnas förbättrad hjärt-kärlhälsa och livskvalitet hos patienter med RA, förkortad tid till ev. cancerdiagnos för patienter som löper hög risk för cancer redan när de insjuknar i sin reumatiska sjukdom och att kunna förebygga RA genom identifiering av nya sjukdomsmekanismer.

En fördjupad effektbeskrivning finns i den årliga forskningsrapport som förbundet tar fram och som publiceras på förbundets hemsida.

d. Inspirera och visa vägen till ett fullgott liv med reumatisk sjukdom.

Under 2023 hade Reumatikerförbundet 166 aktiva lokalföreningar indelade i 24 distrikt och över 39 000 medlemmar spridda över hela landet. I förbundet ingår även tre riksföreningar: Riksföreningen för systemisk skleros, Riksföreningen för SLE och Riksföreningen för Myositsjukdomar. Samtliga distrikt och föreningar bedriver en omfattande och aktiv föreningsverksamhet, exempelvis i form av olika friskvårdsaktiviteter för medlemmarna.

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

En viktig aktivitet är fysioterapi/träning i varmvattenbassäng med egen utbildad ledare eller professionell fysioterapeut. För många reumatiker är träning i varmt vatten den enda möjliga motionsformen och mycket betydelsefull för att kunna kontrollera den smärta som de lever med. Andra vanliga friskvårdsaktiviteter som arrangeras av Reumatikerförbundets föreningar är meditation, Qigong, frigörande dans, anpassad styrketräning samt aktiviteter för deformerade och smärtande händer och fötter som paraffinbad för händer och fotträning. Föreningarna erbjuder även en omfattande utbildningsverksamhet i form av kurser och föreläsningar, framför allt om olika behandlingsmetoder och om hur reumatiker kan hantera olika livsfaser, exempelvis graviditet och ålderdom, men även om sådant som kontakter med myndigheter och med hälso- och sjukvården.

Förbundet utkommer med medlemstidningen Reumatikervärlden med sex nummer per år. Den innehåller fördjupande reportage om olika personer som lever med olika reumatiska sjukdomar, artiklar om medicinska rön för att hantera reumatisk sjukdom, information om hur Reumatikerförbundet agerar i olika samhällsfrågor och hur medlemmen kan bidra till en positiv utveckling av hälso- och sjukvården. Återkommande läsarundersökningar, den senaste under 2023, visar att tidningen är mycket uppskattad och läses av de allra flesta medlemmarna.

Effekten av arbetet inom området är att förbundet höjer medlemmarnas välmående, både genom fysisk aktivitet och med sociala aktiviteter som motverkar ensamhet och bygger gemenskap. I våra olika kanaler - såväl print som digitala - lyfts fakta, goda exempel och konkreta tips för inspiration och motivation.

Resultat och ställning

Flerårsöversikt

	2023	2022	2021	2020	2019
Antal medlemmar	39 205	39 656	40 838	43 880	45 875
Verksamhetens intäkter	49 684	40 569	35 396	41 680	37 509
Verksamhetens kostnader	-69 196	-63 753	-57 095	-61 323	-72 360
Resultat från finansiella investeringar	23 030	3 656	30 827	19 591	9 282
Årets resultat	3 518	-19 528	9 127	-52	-25 569
Ekonomisk ställning					
Eget kapital (tkr)	136 020	132 502	151 885	142 903	142 955
Balansomslutning	155 470	154 292	174 338	166 534	159 602
Soliditet	87,5%	85,9%	87,1%	85,8%	89,6%

*Definitioner av nyckeltal.

Eget kapital - Företagets nettotillgångar, dvs skillnader mellan tillgångar och skulder.

Soliditet - Justerat eget kapital i procent av balansomslutningen.

Förvaltning

Reumatikerförbundets styrelse väljs på förbundsstämma vart fjärde år. Den består av ordförande, förste vice ordförande, andre vice ordförande och åtta ordinarie ledamöter. Styrelseordförande är heltidsarvoderad. Under 2023 har styrelsen haft åtta protokollförda styrelsemöten. Valberedningen består av fem ledamöter, varav en sammankallande. Förbundets förtroendevalda revisorer består av tre personer, varav en sammankallande. Även valberedning och revisorer väljs vart fjärde år.

För att bedöma de ansökningar om forskningsbidrag som kommer in till Reumatikerförbundet så har förbundets styrelse hjälp av Vetenskapliga nämnden. Den består av välmeriterade forskare inom reumatologi och närliggande forskningsområden. Nämnden granskar alla ansökningar och lämnar förslag till hur bidragen ska fördelas. Därefter tar Reumatikerförbundets styrelse det formella beslutet och pengarna delas ut under året. Nämnden granskar också forskarnas återrapportering om progressen i forskningen.

Kansliet leds av en generalsekreterare som också verkställer styrelsens beslut. Antalet anställda på kansliet omräknade till heltidstjänster är 26,9.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson inledde förbundets ordinarie förbundsstämma i Borlänge med en videohälsning. Under stämman valdes Sten Boström till ny förtroendevald revisor. Förbundsstyrelsens arbetsgrupper, Arbetsgrupp stadgar och Arbetsgrupp organisationsöversyn, presenterade sitt arbete och stämman beslutade om nya stadgar, reviderat intressepolitiskt program samt 16 motioner.

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

Nöjd medlemsindex och avhoppsanalys är två stora undersökningar som gjordes under året för att kartlägga vad som är viktigast och mest intressant för att bli medlem i förbundet och orsaker till varför man avslutar sitt medlemskap.

Kravspecifikationen med rambeskrivning för nytt medlemssystem arbetades fram och i oktober kunde de förtroendevalda registeransvariga börja använda registret parallellt med att de utbildades i systemet. Årsaviseringen genomfördes i november enligt plan och generellt sett har utrollningen av det nya systemet fungerat friktionsfritt.

Arbetet med att utveckla en ny hemsida för såväl förbund som för distrikt och föreningar påbörjades under 2023. Detta projekt kommer att avslutas under 2024. En ny webbshop med nytt material och nya profilartiklar har tagits fram.

Hunden Rema valdes som ny förbundsmaskot genom en medlemsomröstning.

Totalt delade Reumatikerförbundet ut närmare 16 miljoner till forskning under 2023. Förutom den allmänna utlysningen som resulterade i forskningsanslag till 81 projekt ingår också en särskild satsning på rehabiliteringsforskning samt anslag till forskningsstiftelsen Spenshult.

Under året genomfördes två ministeruppvaktnings; sjukvårdsminister Acko Ankarberg Johansson och socialförsäkringsminister Anna Tenje. Förbundet arrangerade tillsammans med SRF ett seminarium under Almedalsveckan på temat läkemedelsbrist. I panelen fanns både sjukvårdsministern och myndighetschefer som generaldirektörerna för TLV, Tandvårds- och Läkemedelsförmånsverket, och Läkemedelsverket.

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Förbundets fortsatta utmaning är att rekrytera och behålla medlemmar. Inte minst är det viktigt att nyrekrytera bland yngre målgrupper, där Reumatikerförbundet inte alltid ses som självklart att bli medlem i. Mitt-i-livet-målgruppen behöver mer fokus om Reumatikerförbundet vill vara ett förbund för alla. Därför blir det viktigt att se över möjligheter till aktiviteter och medlemsnytta som attraherar yngre, inte minst handlar det om att använda de möjligheter som digitalisering och sociala medier innebär.

Den främsta risken för en medlemsstyrd organisation är att förlora medlemmar. Det är därför viktigt att Reumatikerförbundet i all sin verksamhet arbetar med att rekrytera och behålla medlemmar och följa upp hur medlemmarna upplever nyttan med sitt medlemskap. Antalet medlemmar styr också statsbidragets storlek och denna risk behöver förbundet relatera till i hela verksamheten.

Förbundskansliet fortsätter sin ekonomiska översyn som innebär att minska utgifterna, bland annat genom den tidigare flytten till en ny och betydligt mer kostnadseffektiv lokal. Arbeta görs också för att öka intäkterna till förbundet, inte bara genom mer medlemsintäkter.

Användning av finansiella instrument

Resultatet från finansiella investeringar uppgick till 23,0 Mkr (3,7 Mkr). Resultatet består av realisationsvinster på 22,0 Mkr (2,5 Mkr) och utdelning på 1,8 Mkr (1,8 Mkr) samt ränte- och kapitalförvaltningsrelaterade kostnader på 0,7 Mkr (0,6 Mkr).

Förvaltningen under året

Vid utgången av år 2023 uppgick det totala förvaltade kapitalets marknadsvärde till 166,7 (171,0) Mkr. Därav utgjorde 77,1 (75,6) procent av kapitalets marknadsvärde placering i svenska och utländska aktier och resterande del placerades i fonder, räntebärande papper och alternativa placeringar.

Sedan 2002 arbetar Reumatikerförbundet med en oberoende rådgivare och har lagt ut kapitalförvaltningen på en extern förvaltare.

Placeringspolicy - syfte och inriktning

Förvaltningen styrs av en placeringspolicy. Syftet med denna är att ange regler, principer och riktlinjer för hur förvaltningen av kapitalet skall bedrivas. Utöver detta skall policyn precisera strategiska beslut och riktlinjer kring den långsiktiga förvaltningen samt tydliggöra roller och ansvarsfördelning. Policyn ska fungera som vägledning i det dagliga arbetet för ansvariga personer i den externa förvaltningen och inom Reumatikerförbundet. Placeringspolicyn innehåller mål och principer för finansiellt risktagande. Reumatikerförbundet eftersträvar en långsiktigt god avkastning på kapitalet, med ett balanserat risktagande, under iakttagande av den placeringspolicy som beslutats av Reumatikerförbundets styrelse.

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

Hållbarhetsupplysningar

Reumatikerförbundet utgår ifrån förhållningssättet att hållbara medarbetare utgör grunden för all hållbarhetsutveckling i verksamheten. Förbundet är medlem i arbetsgivarorganisationen Fremia och tecknar kollektivavtal för samtliga anställda. För att ge förutsättningar för en stabil arbetsmiljö finns Unionen som lokal fackklubb, vilket stärker samverkan mellan arbetsgivare och medarbetare. Arbetsplatsen har också ett aktivt arbetsmiljöombud som löpande ger återkoppling i arbetsmiljöfrågorna.

Många medarbetare arbetar mycket på distans och arbetsgivaren har en stark ambition att säkra en god arbetsmiljö, både på kontoret och på medarbetarnas hemmaplan. Styrande dokument som Arbetsmiljöpolicy och Personalhandbok finns på plats.

Medarbetarnas hälsa är prioriterad och förbundet erbjuder samtliga anställda friskvårdsbidrag och stöd via företagshälsovården vid behov.

Förbundet har både en Inköspolicy och en Hållbarhetspolicy som uppdaterats under året. Dessa är viktiga verktyg för att kunna arbeta aktivt med hållbarhetsfrågor utifrån såväl etiskt agerande och intern kontroll som med respekt för miljön.

Förbundsstyrelsens resultatdisposition

Disposition av förbundets resultat

Till förbundets förfogande står (SEK)	
Balanserat resultat	15 742 639
Redovisat resultat	3 518 468
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel	4 269 687
Ökning av ändamålsbestämda medel	<u>-9 596 498</u>
	13 934 296
 i ny räkning överföres	
	<u>13 934 296</u>
	13 934 296

Beträffande föreningens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande noter.

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

RESULTATRÄKNING

	Not	2023-01-01 2023-12-31	2022-01-01 2022-12-31
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		3 037	2 955
Gåvor	2	25 440	15 134
Bidrag	2	19 685	18 860
Nettoomsättning		1 232	1 762
Övriga verksamhetsintäkter		<u>290</u>	<u>1 858</u>
Summa Verksamhetsintäkter		49 684	40 569
Verksamhetskostnader	3, 4		
Ändamålskostnader		-58 307	-47 782
Insamlingskostnader		-6 624	-9 158
Administrationskostnader		<u>-4 265</u>	<u>-6 813</u>
Summa verksamhetskostnader		-69 196	-63 753
Verksamhetsresultat		-19 512	-23 184
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	5	15 781	3 112
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	6	8 056	1 410
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-807</u>	<u>-866</u>
Summa resultat från finansiella poster		23 030	3 656
Resultat efter finansiella poster		3 518	-19 528
Årets resultat		<u>3 518</u>	<u>-19 528</u>

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

BALANSRÄKNING**TILLGÅNGAR****Anläggningstillgångar****Materiella anläggningstillgångar**

Inventarier, verktyg och installationer	7	<u>120</u>	<u>129</u>
		120	129

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i koncernföretag	8	3 704	3 704
Fordringar hos koncernföretag	9	0	21
Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	10	200	200
Långfristiga värdepappersinnehav	11,12	<u>72 448</u>	<u>56 163</u>
		76 352	60 088

Summa anläggningstillgångar

76 472 60 217

Omsättningstillgångar**Kortfristiga fordringar**

Kundfordringar		112	373
Aktuell skattefordran		452	1 049
Övriga fordringar		2 145	710
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13	<u>1 780</u>	<u>2 577</u>
		4 489	4 709

Övriga kortfristiga placeringar

14 55 219 72 385

Kassa och bank

19 290 16 981

Summa omsättningstillgångar

78 998 94 075

SUMMA TILLGÅNGAR

155 470 154 292

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

BALANSRÄKNING**EGET KAPITAL OCH SKULDER****Eget kapital**

	Not	2023-12-31	2022-12-31
Grundkapital		3 500	3 500
Ändamålsbestämda medel	15	113 259	107 932
Balanserat resultat		15 743	38 692
Årets resultat		<u>3 518</u>	<u>-17 622</u>
Eget kapital		136 020	132 502

Långfristiga skulder

	16		
Skulder till koncernföretag		3 126	3 000
Övriga skulder		<u>1 254</u>	<u>1 109</u>
Summa långfristiga skulder		4 380	4 109

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		2 513	3 222
Övriga skulder		4 200	5 553
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	17	<u>8 357</u>	<u>8 906</u>
Summa kortfristiga skulder		15 070	17 681

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER**155 470****154 292**

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	Grund- kapital	Ändamåls- bestämda medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt Eget kapital
Ingående balans	3 500	107 932	40 597	-19 528	132 502
Disposition av föregående års resultat			-19 528	19 528	
Årets resultat				3 518	3 518
Ändamålsbestämt av givaren		9 596	-9 596		
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		-4 270	4 270		
Utgående balans	3 500	113 259	15 743	3 518	136 020

Specifikation över ändamålsbestämda medel

	2 023	2 022
Kontot Reumatikerfonden	100 578	104 458
Kontot Barnreumatikerfonden	-	305
Kontot för rehabiliteringsresor	2 526	2 526
Kontot för insamling till Stöd	-	84
Kontot för AS-forskning	9 569	-
Kontot Brita Anderssons fond	559	559
Summa ändamålsbestämda medel	113 259	107 932

Se not 15 för beskrivning av Reumatikerförbundets ändamålsbestämda medel.

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning och Givas styrande riktlinjer för årsredovisning enligt K3.

Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Resultaträkningen

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som organisationen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Nedan beskrivs, för respektive intäktspost, när intäktsredovisning sker.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Reumatikerförbundets namn. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken organisationen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att organisationen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. En gåva som intäktsförs redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som organisationen avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar. Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde. I de fall Reumatikerfonden lämnat en ersättning för att erhålla gåvan minskas gåvans värde med ersättningen.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget avser att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som organisationen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Prenumerationer redovisas normalt som intäkt linjärt över prenumerationstiden.

Övriga intäkter

Övriga intäkter redovisas normalt vid erhållandet av intäkten. Gäller intäkten hyror redovisas intäkten linjärt över hyrestiden.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner; ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Reumatikerförbundet har kostnader, s k samkostnader som är gemensamma för ändamåls-, insamlings-, och administrationsfunktionerna. Det kan vara IT, telefonväxel, lokalhyra etc. som fördelas på respektive funktion.

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader är sådana kostnader som kan hänföras till organisationens uppdrag enligt stadgarna. Detta kan vara projekthantering och projektstyrning, hantering av ansökningshandlingar, uppföljning, rapporter och revision. Dessutom ingår kostnader för opinionsbildande verksamhet samt samkostnader.

NOTER

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader ska återspegla de kostnader som organisationen haft för att samla in medel från olika givare. Kostnaderna kan bestå av reklam, annonser, informationsmaterial, insamlingsmaterial samt personalkostnader. I insamlingskostnader ingår även samkostnader.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är sådana kostnader som behövs för att administrera och driva organisationen. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och givaren. Exempel på sådana kostnader är styrelsemöten, revision av själva organisationen och administrativa system. Om en kostnad varken avser ändamål, medlemsvård/ -värvning eller insamling hänförs den till administrationen. I administrationen ingår även samkostnader.

Leasing

Alla leasingavtal redovisas som operationella, d.v.s. leasingavgiften (inklusive första förhöjda hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en pensionskostnad det år pensionen tjänas in.

Balansräkningen

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång har minskat anskaffningsvärdet. Avskrivningar sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar:

Nedlagda utgifter på annans fastighet 5 år

Inventarier, verktyg och installationer 5 år

Finansiella tillgångar och skulder

Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter. Efter det första redovisningstillfället värderas kortfristiga placeringar enligt lägsta värdets princip, d.v.s. till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet. Instrumentet redovisas i balansräkningen när organisationen blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförts och organisationen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Kundfordringar och kortfristiga fordringar värderas individuellt och redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i Eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel.

Skuld för beslutade ej utbetalda bidrag

I de fall organisationen fattat beslut om utbetalning av forskningsbidrag/anslag/stöd och meddelat mottagaren men inte verkställt utbetalningen redovisas detta belopp som en kortfristig skuld.

NOTER*Eventualförpliktelser*

Reumatikerförbundet tecknar kreditförsäkringsbolaget pensionsgaranti PRI och är därmed automatiskt delägare. Att vara delägare i PRI kan kvalificera till återbäring. Varje delägare är dock skyldig att bidra med eventuella skadekostnader om PRI:s medel skulle förbrukas. Ansvarigheten är begränsad till 2 % av pensionsskulden.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 2	Insamlade medel	2023	2022
	Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
	<i>Insamlade medel</i>		
	Allmänheten	2 879	2 832
	Testamenten	21 838	11 544
	Stiftelser och fonder	723	758
		<u>25 440</u>	<u>15 134</u>
	Bidrag som redovisats som intäkt		
	<i>Insamlade medel (privaträttsliga bidrag)</i>		
	Företag	-	6
	Organisationer och stiftelser	1 894	850
	Postkodlotteriet	7 000	7 000
		<u>8 894</u>	<u>7 856</u>
	<i>Offentliga bidrag</i>		
	Socialstyrelsen, Försäkringskassan	10 791	10 954
		<u>10 791</u>	<u>10 954</u>
	Totala insamlade medel består av följande:		
	Gåvor som har redovisats i resultaträkningen	25 440	15 134
	Privaträttsliga bidrag som redovisats som intäkt	8 894	7 856
		<u>34 334</u>	<u>22 990</u>

Not 3	Leasingavtal - Operationell leasing leasegivare	2023	2022
	Framtida minimileasingavgifter för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:		
	Inom 1 år	2 289	1 979
	Mellan 2 till 5 år	4 962	6 375
		<u>7 251</u>	<u>8 354</u>

Reumatikerförbundet leasar framför allt kontorslokaler och kontorsutrustning. Kostnadsförda leasingkostnader uppgår till 2 245 268 kr. Avtal om lokalhyra sträcker sig till 2027-04-30.

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

NOTER

Not 4	Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen	2023	2022
	<i>Medelantal anställda</i>		
	Medelantalet anställda bygger på av förbundet betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.		
	Medelantal anställda har varit	27	25
	varav kvinnor	21	20
	varav män	6	5
	<i>Löner, ersättningar m.m.</i>		
	Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har utgått med följande belopp:		
	Löner och andra ersättningar		
	Styrelse	1 562	1 492
	Generalsekreterare	994	944
	Övriga anställda	14 295	13 230
		16 851	15 666
	Sociala kostnader		
	Sociala kostnader	6 280	5 285
	Pensionskostnader exkl löneskatt*	5 131	3 292
		11 411	8 577
	Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	28 262	24 243
	<i>Könsfördelning i styrelse</i>		
	Antal styrelseledamöter	11	11
	varav kvinnor	9	9
	varav män	2	2
	* Pensionskostnaderna innehåller avsättningar till Pensionsstiftelsens fond. Värdet på fonden bestäms av stiftelsens investeringar och den ränta som stiftelsen prognosticerar. Avsättningarna kan därför fluktuera kraftigt från år till år.		
Not 5	Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgång	2023	2022
	Erhållna utdelningar	128	144
	Realisationsresultat vid försäljningar	15 653	2 968
		15 781	3 112
Not 6	Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	2023	2022
	Utdelningar	1 652	1 771
	Räntor	70	94
	Realisationsresultat vid försäljningar	6 334	-455
		8 056	1 410
Not 7	Inventarier, verktyg och installationer	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående avskrivningar	-14 303	-14 271
	Försäljningar/utrangeringar	1	0
	Årets avskrivningar	-10	-32
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 312	-14 303
	Utgående redovisat värde	120	129

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

NOTER

Not 8	Andelar i koncernföretag	2023-12-31	2022-12-31
	Företag		
	Organisationsnummer	Antal/Kap. andel %	Redovisat värde
	Reuma utveckling AB	30 000	3 704
	556491-8638	100,00%	3 704
	Uppgifter om eget kapital och resultat	Eget kapital	Resultat
	Reuma utveckling AB	5 699	-397
Not 9	Fordringar hos koncernföretag	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	21	97
	Reglerade fordringar	-147	-76
	Utgående anskaffningsvärde	-126	21
Not 10	Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	2023-12-31	2022-12-31
	Företag		
	Organisationsnummer	Antal andelar	Redovisat värde
	Fonus ek. förening,	20	200
		200	200
Not 11	Andra långfristiga värdepappersinnehav	2023-12-31	2022-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	56 163	58 518
	Försäljningar/utrangeringar	16 285	-2 355
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	72 448	56 163
	Utgående redovisat värde	72 448	56 163
Not 12	Specifikation av värdepapper	2023	2022
	Sv aktier klass A, 58 942,67 st	5 682	5 682
		5 682	5 682
	Fonder		
	Brummer multi strategi	20 997	20 997
	Cliens företagsobligationer A	15 699	15 609
	Robur Sverigefond Mega	1 350	1 337
	Swedbank Humanfond	2 221	1 148
	Swedbank Räntefond kort A	0	558
	SEB Etisk Global Indexfond	26 499	10 832
		66 766	50 481
		72 448	56 163
Not 13	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2023-12-31	2022-12-31
	Förutbetalda hyror, Corem	493	449
	Förutbetalda datakostnader, Hogia, Bonigi	338	355
	Mysoft	-	811
	Övriga förutbetalda kostnader	949	962
		1 780	2 577

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

NOTER

Not 14 Övriga kortfristiga placeringar

Namn	Bokfört värde	Anskaffnings- värde	Marknads- värde
Aktier	55 198	55 198	66 320
Fonder Lannebo	21	21	198
	55 219	55 219	66 518

Not 15 Reumatikerförbundets ändamålsbestämda medel i Eget kapital

Kontot Reumatikerfonden
Medel för att främja reumatologisk forskning.

Kontot Barnreumatikerfonden
Medel för framställning och distribution av upplysningsmaterial rörande reumatism hos barn och ungdomar, centralt anordnande läger, kurser och konferenser samt stipendier rörande utbildning/fortbildning i JIA.

Kontot för rehabiliteringsresor (f.d. "Fond för enskilda bidrag")
Bidrag till medlemmar för rehabiliteringsresor till varmare klimat.

Kontot för insamling till Stöd
Insamlade medel som berättigar givaren till skattereduktion enligt Skatteverkets regler. Medlen används till social hjälpverksamhet, t.ex. Reumatikerförbundets frågelinje Reuma direkt.

Kontot för AS-forskning
Medel ändamålsbestämda till AS-forskning.

Kontot för SLE-forskning
Medel ändamålsbestämda till SLE-forskning.

Kontot Brita Anderssons fond
Medel till förmån för reumatiker bosatta i Helsingborg.

Not 16 Långfristiga skulder	2023-12-31	2022-12-31
Långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än 5 år efter balansdagen	4 254	4 109

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna semesterlöner	659	581
Upplupna sociala avgifter, semesterlöner	329	290
Övriga interimsskulder	1 523	1 291
Förutbetalda medlemsavgifter till nästa år	5 846	6 561
Övrigt	-	183
	8 357	8 906

Not 18 Eventualförpliktelser	2023-12-31	2022-12-31
Ansvar för pensionsutfästelser	722	697
	722	697

Reumatikerförbundet

Org.nr. 802002-7838

Stockholm, datum enligt datumstämpel till elektroniska signaturer.

Lotta Håkansson
Ordförande

Tommy Olsson
Förste vice ordförande

Pia Lennberg
Andra vice ordförande

Christina Dahlström

Ritva Elg

Gunilla Göran

Elin Hoffner

Mats Griph

Sofia Hagel

Monica Holmner

Britt-Marie Nyhäll-Wåhlin

Vår revisionsberättelse har lämnats dag enligt datumstämpel
till elektroniska signaturer.

Jonas Rundberg, KPMG AB
Auktoriserad revisor

Roine Hangvar
Förtroendevald revisor, sammankallande

Suzanne Ahlkvist
Förtroendevald revisor

Sten Boström
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Reumatikerförbundet, org. nr 802002-7838

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Reumatikerförbundet för år 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Det registrerade revisionsbolagets ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att upplösa föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Vi har utfört en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och generalsekreterarens förvaltning för Reumatikerförbundet för år 2023.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter och generalsekreteraren ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm det datum som framgår av våra elektroniska signaturer

KPMG AB

Jonas Rundberg

Auktoriserad revisor

Roine Hangvar

Förtroendevald revisor

Suzanne Ahlkvist

Förtroendevald revisor

Sten Boström

Förtroendevald revisor

